

[Lasse Budtz]

regeringen bør fortsætte sine bestræbelser på at påvirke udviklingen i den rigtige retning.

Der kan nævnes mange eksempler på den socialdemokratiske bevægelses forsøg på at fremme nedrustning og afspænding. Der er således taget mange initiativer i Socialistisk Internationale, og en specialkomité under ledelse af Kalevi Sorsa, der nu er Finlands statsminister, har udarbejdet et helt katalog af anvisninger på mulige nedrustningsveje. Socialdemokraterne i de små NATO-lande drøfter nu permanent i en anden komité nedrustningsmuligheder og -initiativer. De nordiske partier har i 12 år haft et fællesnordisk sikkerhedsudvalg, hvor nedrustningen altid står på dagsordenen. Det danske socialdemokrati har deltaget og vil fortsat deltage i alle disse forhandlinger. Den kommende nordiske socialdemokratiske arbejderkongres i Sandefjord i Norge i juni 1982 vil beskæftige sig med to hovedemner: nedrustning og arbejdslededsbekæmpelse.

Handlingsprogrammet fra den første ekstraordinære FN-konference om nedrustning i 1978 er jo aldrig blevet gennemført – og heller ikke forventet gennemført, end ikke tilnærmelsesvis. Det ville også være uforsigtigt at forvente konkrete resultater fra den kommende konference i juni 1982. Sagen er jo i al sin deprimerende enkelhed, at nedrustningen ingen vegne kommer, hvis supermagterne ikke går i spidsen. Deres indbyrdes forhold er for øjeblikket overordentlig ringe, og det må derfor være alle andres landes, andre partiers, andre organisationers opgave at lægge mest muligt pres på de to supermagter for at få dem til at forstå, at kaprustningens vanvittige udvikling må stoppes. Vi må fortælle dem, at terrorbalancen ikke længere giver sikkerhed, at absolut ligelighed på alle militære områder ikke mere er nødvendig, at deres allierede ikke automatisk føler sig beskyttede, fordi supermagterne fortsætter udbygningen af arsenalerne med stadig større og stadig mere raffinerede våben.

Det er sagt her, men det skal gentages, at socialdemokratiet gerne vil være med til at benytte enhver lejlighed, ethvert tidspunkt i enhver forbindelse og i enhver organisation til at støtte nedrustningen. Den ensidige ned eller afrustning tror vi ikke på, fordi vi ikke mener, at nedrustning giver resultater, hvis sikkerheden ikke bevares på en eller anden måde, men den definitive balance tror vi hel-

ler ikke på nødvendigheden af. Derfor er det nok værd at overveje, om Vesten ikke på nogle punkter burde vise mod og gå foran. Vi må i hvert fald overveje, om vi ikke på nogle punkter tør løbe nogle risici.

Supermagternes forhold til hinanden er præget af dyb mistænksomhed, og præsident Reagans udenrigspolitik er bestemt ikke modtaget med entusiasme i Europa, hvis vi prøver at måle gennemsnittet. Men hans nye udspil om de strategiske kernevåben er i hvert fald et klart skridt fremad. Jeg skal ikke på nogen måde påstå, at det er fuldent. Der er også nogle undslippelsesmuligheder i dette forslag, men hvis man sammenligner med præsidentens tidligere holdninger, er der sket en væsentlig ændring. Det er der formentlig som følge af den europæiske pression. Jeg tror, præsidentens udspil vil være med til at sætte gang i forhandlingerne om de strategiske kernevåben – forhandlinger, som hidtil er blevet blokeret fra amerikansk side. Det var USA, der ikke ratificerede SALT II-aftalen. Man har dog respekteret den, og man erklærer, at man fortsat vil respektere den, så det forbliver mere og mere en gåde, hvorfor man ikke har ratificeret den. Jeg glæder mig over at kunne læse i dagens Herald Tribune, at dr. Kissinger er enig med mig. Det er dog altid en rar støtte at få.

Socialdemokratiet har i alle internationale fora opstillet en liste over de umiddelbare mål, man efter vor mening bør søge i nedrustningspolitikken.

For det første en genoptagelse af forhandlingerne om de strategiske kernevåbens begrænsning. Det sker nu, og forhåbentlig kender russerne deres besøgestid.

For det andet en forhandling om mellem-distanceraketterne i Europa, der helst skulle medføre, at alle disse raketter fjernes og ingen nye opstilles. Under alle omstændigheder må vi tilstræbe begrænsninger.

For det tredje et absolut stop for alle prøvesprængninger, også alle de underjordiske og også alle de franske.

For det fjerde en fortsættelse og en udvidelse af ikke-spredningsaftalen.

For det femte et forbud mod fremstilling af kemiske våben.

For det sjette et forbud mod fremstilling af kernevåben til anvendelse i det ydre rum.

For det syvende en nedskæring af de konventionelle våben.